

60.

**Rozporządzenie Ministra Spraw
Wewnętrznych**

z dnia 6 grudnia 1924 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu
i Handlu, Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwo-
wych, Ministrem Pracy i Opieki Społecznej i Mi-
nistrem Kolei o obrocie szmatami.

Na podstawie pp. 1, 3, 12 i 24 art. 2 oraz art.
10 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r.

(Dz. P. P. P. № 63 poz. 371), art. 11, 24 i 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych i innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. № 67 poz. 402), art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. № 65 poz. 636), art. 4 i 5 ustawy przemysłowej (Zbiór praw Państwa Rosyjskiego, t. XI, wyd. r. 1913), par. 25 i 26 austriackiej ustawy przemysłowej z dnia 15 marca 1883 r. (Dz. U. P. № 39), par. 8 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych z dnia 30 czerwca 1900 r. (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej, str. 306) i § 35 ustawy przemysłowej z dnia 26 lipca 1900 r. (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej, str. 871), zarządza się co następuje:

§ 1. Szmaty, t. j. strzępy materiałów włókienniczych, pochodzące z przedmiotów używanych, mogą być zbierane tylko do szczelnych worków, koszu lub skrzynek, a przewożone w większych ilościach tylko w szczelnym opakowaniu (worki, beły) lub w zamkniętych specjalnych wozach. Zarówno opakowanie jak i wozy powinny być tego rodzaju, żeby je można było z łatwością oczyścić i odkazić.

Wozy, worki, kosze i skrzynie należy zawsze utrzymywać w czystości; obowiązek ten ciąży na ich właścicielu.

Nie wolno pod żadnym pozorem przewozić szmat razem ze środkami spożywczymi i innymi przedmiotami, służącymi do bezpośredniego użytku ludzi.

§ 2. Szmaty nieodkażone, opakowane należyście, wolno przynosić lub przywozić jedynie do najbliższych miejsc czasowego przechowania (składow detalicznych) lub do najbliższych składów hurtowych.

§ 3. Szmaty, przeznaczone do przewozu kolejną na wszelką odległość, a drogą kołową na odległość dalszą, niż do najbliższego składu winny być uprzednio odkażone, ściśle opakowane i opatrzone znakiem składu odkażającego.

Jedynie fabryki, posiadające odpowiednie urządzenia do odkażania szmat, mogą sprowadzać w wagonach zaplombowanych szmaty ściśle opakowane i zewnętrznie odkażone pod warunkiem dostarczenia ich bezpośrednio do fabryk i odkażenia przed przeładką.

Ponadto w obu przypadkach do listu przewozowego winno być dołączone przez nadawcę świadectwo o dokonaniu odkażenia.

Sprawę przywozu szmat z zagranicy, jako też przewozu przez terytorjum polskie, normują odnośne konwencje sanitarne.

§ 4. Na terenie objętym epidemią może władza administracyjna I-ej instancji w obrębie powiatu zabronić handlu szmatami, jako też ich wywozu, na czas nie przekraczający 2 tygodnie. Władza administracyjna II-ej instancji może wydać taki zakaz odnośnie do całego województwa i na przeciąg czasu do 4 tygodni, a Minister Spraw Wewnętrznych na obszar całego Państwa i na czas do 3-ich miesięcy, poczem zakaz ten może być przezeń przedłużony.

Nie wolno zbierać i wprowadzać do obrotu szmat, co do których istnieje pewność lub uzasadnione podejrzenie, że są one zanieczyszczone wydzielinami lub wydalinami osób chorych.

§ 5. Zebrane szmaty winny być bezzwłocznie dostarczone do miejsc czasowego lub stałego ich przechowania. Nie wolno ich przechowywać w pomieszczeniu mieszkalnym, ani też w pomieszczeniu bezpośrednio z niem połączonym.

Pomieszczenia, przeznaczone do składania szmat, nie mogą służyć jako miejsce spożywania posiłku, nie wolno w nich też sypiać.

§ 6. Miejscem czasowego przechowywania zebranych szmat (skład detaliczny) może być tylko specjalny plac, położony w dzielnicy mało zaludnionej, w odległości co najmniej 50 mtr. od zabudowań mieszkalnych.

§ 7. Na placach tych mogą się znajdować tylko:

1) szopa o szczelnych ścianach, dachu i podłodze, dobrze oświetlona i przewietrzana,

2) wozy lub skrzynie do składania szmat, szczelnie zbite z desek o gładkiej powierzchni, osmołowane z zewnątrz i z wewnątrz i opatrzone pokrywą, szczelnie przylegającą,

3) pomieszczenie dla osoby, odbierającej szmaty. Pomieszczenie to nie może służyć za mieszkanie, powinno być zaopatrzone w umywalnię z wodą bieżącą, mydło, ręcznik, fartuchy i zapas środków odkażających zarówno dla osób, przynoszących szmaty, jak i osoby odbierającej, a również do odkażenia powierzchniowego worków, koszu lub skrzynek, w których szmaty są przenoszone.

Plac taki powinien być zabrukowany i ogrodzony szczelnym parkanem wysokości co najmniej 2 mtr.

§ 8. Na placach, służących do czasowego przechowywania szmat, nie wolno dokonywać ich sortowania. Każdorazowa ilość szmat przechowywanych nie może przekraczać objętości jednego wagonu dziesięciotonowego.

§ 9. Hurtowe składy szmat, t. j. miejsca sortowania ich i stałego przechowywania mogą się znajdować tylko w trwale zbudowanych domach murowanych lub drewnianych w odległości co najmniej 100 mtr. od budynków mieszkalnych.

§ 10. Hurtowy skład szmat powinien posiadać część brudną, zawierającą co najmniej pomieszczenie do przyjmowania szmat od dostawców oraz część czystą, zawierającą co najmniej pomieszczenia do sortowania i pakowania odkażonych szmat i pomieszczenie do przechowywania gotowego towaru.

Część brudna nie powinna posiadać bezpośredniego połączenia z częścią czystą budynku.

Pozatem w budynku takim powinny się znajdować: komora odkażająca i ubieralnia dla pracowników.

Komora odkażająca powinna być tak urządzona, aby do jej wnętrza był dostęp zarówno od strony brudnej, jak i czystej budynku.

§ 11. Wszystkie pomieszczenia w hurtowym składzie szmat powinny mieć wysokości co najmniej 3 mtr., a ściany gładkie, czyste w miarę potrzeby bielone wapnem. Pomieszczenia te muszą być widne, przestronne, dobrze przewietrzane i codziennie dokładnie oczyszczane. Okna w tych pomieszczeniach winny być opatrzone gęstą siatką drucianą, uniemożliwiającą dostanie się much do wnętrza.

Pomieszczenia do sortowania i pakowania szmat powinny zawierać co najmniej 15 mtr. sz. na jednego pracownika.

W tych miejscach, gdzie przy sortowaniu lub pakowaniu wytwarza się większa ilość kurzu, powinny być zastosowane urządzenia odkurzające.

§ 12. We wszystkich pomieszczeniach składu podłogi powinny być z materiału nieprzepuszczalnego o gładkiej powierzchni.

W ubieralni należy umieścić wieszaki oddzielne na zwykłą odzież pracowników, oddzielne na odzież noszoną przy pracy, przyczem oddzielne dla pracowników części brudnej i pracujących w części czystej, pozatem umywalnia z wodą bieżącą oraz zapas ręczników, mydła i środków odkażających.

§ 13. Odzież zwierzchnia, noszona przez pracowników przy pracy, powinna się składać z białego fartucha z rękawami, ściśle przylegającego do szyi i nadgarstków oraz z czapki białej na głowę.

Odzież ta powinna być utrzymywana w czystości i pozostawać po pracy w składzie (ubieralni).

§ 14. Zarówno przy zbieraniu szmat, jako też na miejscach czasowego przechowania (placach) i w składach nie wolno zatrudniać dzieci i osób młodocianych. Nie wolno również zatrudniać osób, posiadających rany lub dotkniętych chorobami skórnymi rąk, szyi i twarzy oraz obarczonych otwartą gruźlicą płuc.

Osobom, zajmującym się zbieraniem szmat, zatrudnionym na placach względnie w składach, nie wolno równocześnie pracować przy wyrabianiu artykułów spożywczych, ani też uprawiać handlu temi artykułami.

§ 15. Na otwarcie składu lub placu należy uzyskać w b. dzielnicach: rosyjskiej i austriackiej pozwolenie właściwej władzy przemysłowej według obowiązujących tam ustaw przemysłowych, a w b. dzielnicę pruską — władzy administracyjnej I instancji, która zasięga opinii władz samorządowych i po sprawdzeniu na miejscu przez specjalną komisję, delegowaną przez władzę administracyjną I instancji, czy plac lub skład odpowiada wymaganiom niniejszego rozporządzenia. W skład tej komisji winien wejść właściwy inspektor pracy.

§ 16. Wszystkie nowo utworzone miejsca czasowego przechowania i składy szmat muszą względnie odpowiadać wymaganiom niniejszego rozporządzenia.

Miejsca czasowego przechowywania i składy szmat już istniejące powinny w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przystosować swe urządzenia do jego wymagań, w przeciwnym razie ulegną one zamknięciu aż do czasu uporządkowania.

W drodze wyjątku może władza administracyjna II-ej instancji zezwolić na dalsze istnienie zakładu, wykazującego drobne usterki, o ile zakład ten

naogół odpowiada wymaganiom niniejszego rozporządzenia.

§ 17. Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegną karze w myśl obowiązujących miejscowo przepisów karnych.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze powinno być wywieszane na widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu w składzie szmat, jako też w miejscach tymczasowego ich przechowywania.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Z dniem tym traci moc obowiązującą wszelkie zarządzenia, z nim sprzeczne.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Ratajski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Józef Kiedroń*

Minister Kolei: *Tyszka*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Janicki*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *F. Sokal*